

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

X. Quod Acesium quoque Novatianorum Episcopum ad Synodum vocaverit
Imperator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

terit exornari. Restat igitur, ut sanctitas tua supra memoratis iudicibus quamprimum significet, quot operariis & artificibus & sumptibus opus erit: utque ad me celeriter referat, non modo de marmoribus & columnis, sed etiam de lacunaribus, si hoc opus venustius esse censueris. Divinitas te fervet, frater charissime. Alias etiam epistolas contra Arium sectatoresque ejus, in modum orationum scriptas per singulas urbes proposuit, perstringens hominem, & faceret jocando suggillans. Scripsit præterea ad Nicomedienfes adversus Eusebium & Theognim. Quibus in literis improbitatem Eusebii carpit, non solum eo quod Ario semper favisset, verum etiam quod tyranni partibus antehac addictus, rebus suis insidiatus esset. Proinde illos hortatur, ut ejus loco alium Episcopum eligant. Verum epistolas de hisce rebus ab eo conscriptas hic apponere, ob earum prolixitatem supervacuum duxi. Si qui vero illarum desiderio tenentur, eas & perquirere facile poterunt & legere. Sed de his hæc temus.

CAPUT X.

Quod Acesium quoque Novatianorum Episcopum ad Synodum vocaverit Imperator.

Porro Imperatoris studium admonet me, ut alterius quoque rei mentionem faciam, quâ mens illius declaratur, & quantam pacis curam ac sollicitudinem gesserit. Nam cum ecclesiarum concordia consulere, Acesium quoque Novatianorum Episcopum ad Concilium evocavit. Cumque fidei formula à Synodo conscripta esset omniumque subscriptione firmata, Imperator Acesium interrogavit, num & ipse huic fidei & definitioni de festo Paschæ die, consentium accommodaret. At ille: nihil novi, inquit, à Concilio definitum est, Imperator. Sic enim olim ab initio & ab ipsis Apostolorum temporibus, tum fidei definitionem, tum festi Paschalis tempus traditum accepi. Rursus interroganti Imperatori: cur ergo te à communione sejungis? ille res sub Decio, persecutionis tempore gestas commemoravit, & vigorem severæ illius regulæ protulit: Eos scilicet, qui post baptismum ejusmodi crimen admiserint, quod peccatum ad

λακωναρίαν, ἢ διά τινος ἐτέρας ἐργασίας γενέσθαι δοκεῖ, ὡς δὲ σὲ γνώμαι βελομαι εἰ γὰρ λακωναρία μέλλοι εἶναι, δυνήσε) καὶ χευσῶ καλλωπιθῆναι τὸ λειπόμενον ἢ αἰσθησίου τοῖς προειρημένοις δικασταῖς ἢ τάχθ' ἠγωνισθῆναι ποιήσῃ, ὅσων τε καὶ ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ ἀναλωμάτων χρεία καὶ πρὸς ἐμὲ εὐθέως ἀνευγχεῖν σπεύδασον, εἰ μόνον ὡς τῶν μαρμάρων τε καὶ κίωνων, ἀλλὰ καὶ ὡς τῶν λακωναρίων, εἴ γε τῶν καλλίων ἐπιχειρείας ὁ θεὸς σε διαφυλάξῃ, ἀδελφεῖ ἀγαπῆτέ. Καὶ ἄλλας ἡ ἐπιστολὰς ὁ βασιλεὺς καὶ δρεῖς καὶ τῶν ὁμοδόξων αὐτῶν πανηγυρικώτερον γράψας, παλαιὰ καὶ πόλεις προσέειπε διακωμωδῶν, καὶ τῆς εἰρωνείας τῶν ἡθῶν διαβάλλων αὐτὸν. εἰ μὴν ἀλλὰ καὶ νικωμῆδες καὶ εὐσεβεῖς καὶ θεόγνιδος γράφων, καθάπερ) μὴ τῆς εὐσεβείας κακοροπίας, εἰ μόνον ἐπὶ τῶν δρεϊανισμῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν τυράννων ἡδὴ πρότερον εὐνοῶν, τοῖς αὐτῶν πράγμασιν ἐπεεβόλῃσεν παρῆνδ' ἡτέρον ἐλέσθαι ἐπίσκοπον ἀπὸ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰς ὡς τῶν ἐπιστολῶν, διὰ τὸ ἐν αὐταῖς μῆκος, ἐνταῦθα προσγράψαι ὡς εἶπὸν εἶναι ἐνόμισα. ἐξέσω ἡ τοῖς βελομένοις, ἀναζητῆσαι καὶ ἐντυγχάνειν αὐταῖς, καὶ ὡς τῶν τοσαῦτα εἰρήσθω

Κεφ. Ι.

Ὅτι καὶ τὸν ναυατιανὸν ἐπίσκοπον ἀπέσιον, κηλῆκε εἰς τὴν σὺνδον ὁ βασιλεὺς.

Κινεῖ δ' ἐμὲ ἡ τῶν βασιλείας σπεύδῃ, καὶ ἐτέρεα πράγματα) μνήμην ποιήσασθαι τῶν τῶν γνώμης, ὅπως ἐφροντίζετ' εἰρήνης τῆς γὰρ ἐκκλησιαστικῆς ὁμοιοῖας προνοίαν ποιέμενος, κηλῆκε πρὸς τὴν σὺνδον καὶ ἀπέσιον, τῆς τῶν ναυατιανῶν ἰρησείας ἐπίσκοπον. καὶ ὡς τὸ γραφῆναι καὶ ὑπογραφήναι ὡς δὲ τῆς συνόδου τὸν ὄρον τῆς πίσεως, ἡρώτα ὁ βασιλεὺς τὸν ἀπέσιον, εἰ καὶ αὐτὸς τῆ πίσεως σωτήρ) ἐστίν, καὶ τῶν ὁρισμῶν τῆς τῶν πάχα ἐορτῆς ὁ ὅς) εἰδὲν κανόν, ἐφη, ὡς βασιλεὺς ἡ σὺνδ) ὡρισεν. ἔτω γὰρ ἀνώθεν καὶ δεξερῆς, ἐκ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων παρελήθη καὶ τὸν ὄρον τῆς πίσεως καὶ τὸν χρόνον τῶν πάχα ἐορτῆς ἐπανερομένε ἐν τῶν βασιλείας, διὰ τὴν ἐν τῆς κοινωνίας χωρεῖν; ἐκεῖν) τὰ ἐπὶ δεξερῶν χρόνῳ καὶ τὸν διωγμὸν ἐδιδασκε. καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀψηρεῖ κανόν) ἐλεγεν, ὡς ἀρα εἰ χεῖ τας καὶ τὸ βάπτισμα ἡ μαρτυρία ἀμαρτίαν, ὡς πρὸς

θάνατον καλεῖσθαι αἱ θεῖαι γραφαί, τῆς κοι-
 ναίας τῶν θεῶν μυστηρίων ἀξιῶσαι. ἀλλ'
 ἤπι μετάνοιαν μὴ αὐτὸς προσηρέπειν. ἐλ-
 πίδα δὲ τῆς ἀφέσεως, μὴ πᾶσα τῶν ἱερέων,
 ἀλλὰ πᾶσα τὰ θεῶν ἐνδεχέασθαι, τὰ δυναμέ-
 νη καὶ ἐξουσίᾳ ἔχοντι· συγχωρεῖν ἀμαρ-
 τήματα ταῦτα εἰπόντι· τὰ ἀκεσίς, ἐπι-
 πῶν τὸν βασιλέα, θεῶν ὡς ἀκεσίς κλίμακα, καὶ
 μόνι· ἀνάβηθις τὸν ἕρανόν. τέτων ἔτε ὁ
 παμφίλξ ἐυσέβει· ἔτε ἄλλος τις ἐμνημό-
 νησε πῶποτε· ἐγὼ δὲ πᾶσα ἀνδρὸς ἠκαστα
 ἔδαμῶς ψυδομένε, ὡς παλαῖος τε ἡ
 (Φόδρα, καὶ ὡς ἰσορήσας τὰ ἐκ τὴν σύνοδον
 ἔλεγγε. ὅθεν καὶ τεκμαίρεται τὸτο πεπον-
 θῆναι ὅδῳ σωπῆταῦτα πᾶσαι ψαμένε,
 ὁ πολλοὶ τῶν ἰσορίας συχραψαμένων πε-
 πόνθασιν. ἐκείνοι γὰρ πολλὰ πᾶσαι εἴπωσι,
 ἢ προσωπάρχοντες τισιν, ἢ προσωποχαι-
 ζομένοι. τὰ μὴ ἐν ἀκεσίς τοσαῦτα.

A mortem divinæ scripturæ pronunciant,
 ad divinorum mysteriorum commu-
 nionem admitti non oportere: sed ad
 penitentiam quidem invitandos esse:
 remissionis vero spem non à sacerdo-
 tibus expectare eos debere, verum à
 Deo, qui solus jus potestatemque ha-
 bet dimittendi peccata. Quæ cum di-
 xisset Acesius, subjunxit Imperator:
 pone scalam, Acesi, & in cælum solus
 ascende. Hæc neque Eusebius Pam-
 phili, neque alius quispiam literis pro-
 didit. Ego vero ea accepi ab homine
 haudquaquam vano; qui quidem ad-
 modum provec̄ta erat ætate, & ea nar-
 rabat, quæ ipse in Concilio geri viderat.
 Ex quo etiam conjicio, iis, qui ista
 silentio prætermiserunt, idem contigisse,
 quod multis aliis historiæ scrip-
 toribus. Hi enim multa præterire so-
 lent, vel propterea, quod male affecti
 sunt erga quosdam, vel ut certis homi-
 nibus gratificentur. Sed de Acesio
 hæcenus.

Κεφ. ια΄.

πρὸς παφνυτίου τὸ ἐπισκόπου

ΕΠΕΙ δὲ παφνυτίου καὶ σπυριδίων ποιή-
 σασαι μνήμην ἀνωτέρω ἐπηγελάμε-
 θα, εὐκαιρῶν ἐν ταῦτα πρὸς αὐτῶν εἰπεῖν·
 παφνυτίου γὰρ μιᾶς πόλεως τῶν ἀνωθη-
 βῶν ἐπισκόπου· ἡ δὲ ἔτι ἡ ἀνὴρ θεοφιλῆς,
 ὡς καὶ σημεῖα θαυμάσια γίνεσθαι ἐπὶ αὐ-
 τῷ. ὅσῳ ἐν καιρῷ τὰ διωγμῶν, τὸν ὀφθαλ-
 μὸν ἐξεκόπη. (Φόδρα δὲ ὁ βασιλεὺς ἐτίμα
 τὸν ἀνδρα, καὶ σιωπῶν τὰ βασιλεία
 μετέπεμπε, καὶ τὸν ἐξορευγμένον ὀφθαλ-
 μὸν κατεφίλξ. τοσαῦτη προσήν τῷ βασιλεῖ
 κωνσταντίνῳ εὐλάδεια. ἐν μὴν οὖν τῷτο πρὸς
 παφνυτίου εἰρήσθω. ὁ δὲ πρὸς λυσιτέλειαν
 τῆς ἐκκλησίας καὶ κόσμον τῶν ἱερωμένων διὰ
 τὴν αὐτῆς συμβεβηκὴν γέγονε, τῷτο διηγήσο-
 μαι. ἐδόκει τοῖς ἐπισκόποις νόμον νεαρὸν εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν εἰσφέρειν, ὡς ὅδῳ ἱερω-
 μένε, λέγω δὲ ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέ-
 ρεσ καὶ διακόνεσ, μὴ συγκαθεύδειν ταῖς
 γαμεταῖς, ἀεὶ ἐτι λαϊκοὶ ὄντεσ ἠγάγον-
 τῷ καὶ ἐπει πρὸς τῷτε βεβλευσθαι πρὸς
 κεντο, διανασασ ἐν μέσῳ τῶν συλλόγων τῶν
 ἐπισκόπων ὁ παφνυτίου, εἶσα μακροῦ, μὴ

CAPUT XI.

De Paphnutio Episcopo.

C Sed quoniam superius polliciti su-
 mus, nos mentionem Paphnutii,
 Sphyridionisque esse facturos, opportu-
 num hic fuerit, de illis pauca dicere,
 Paphnutius igitur cujusdam urbis in su-
 periori Thebaide fuit Episcopus: vir
 adeo pius Deoque carus, ut admiran-
 da ab eo signa ederentur. Huic perfe-
 ctionis tempore oculus fuerat effo-
 sus. Imperator vero hominem magno-
 pere observabat, & frequenter in pala-
 tium accerlebat, effosumque ejus ocu-
 lum deosculabatur. Tanta in princi-
 pe Constantino inerat pietas ac reve-
 rentia. Atque hoc de Paphnutio à no-
 bis primo loco dictum sit. Illud vero
 quod ad utilitatem ecclesiæ, & ad ho-
 nestatem clericorum, ejus consilio ge-
 stum est, deinceps exponam. Visum
 erat Episcopis novam legem in eccle-
 siam inducere, ut quicumque in sa-
 crum ordinem allecti essent, id est Epi-
 scopi, Presbyteri & Diaconi, ab uxo-
 rum, quas cum laici essent, matri-
 monii jure sibi sociaverant, concubi-
 tu abstinerent. Cumque hac re in
 medium proposita, singulorum sen-
 tentiæ rogarentur, surgens in me-
 dio Episcoporum consessu Paphnu-
 tius, vehementer vociferatus est, non